

Noord-Nederland; innovatieve kracht met (inter)nationale impact

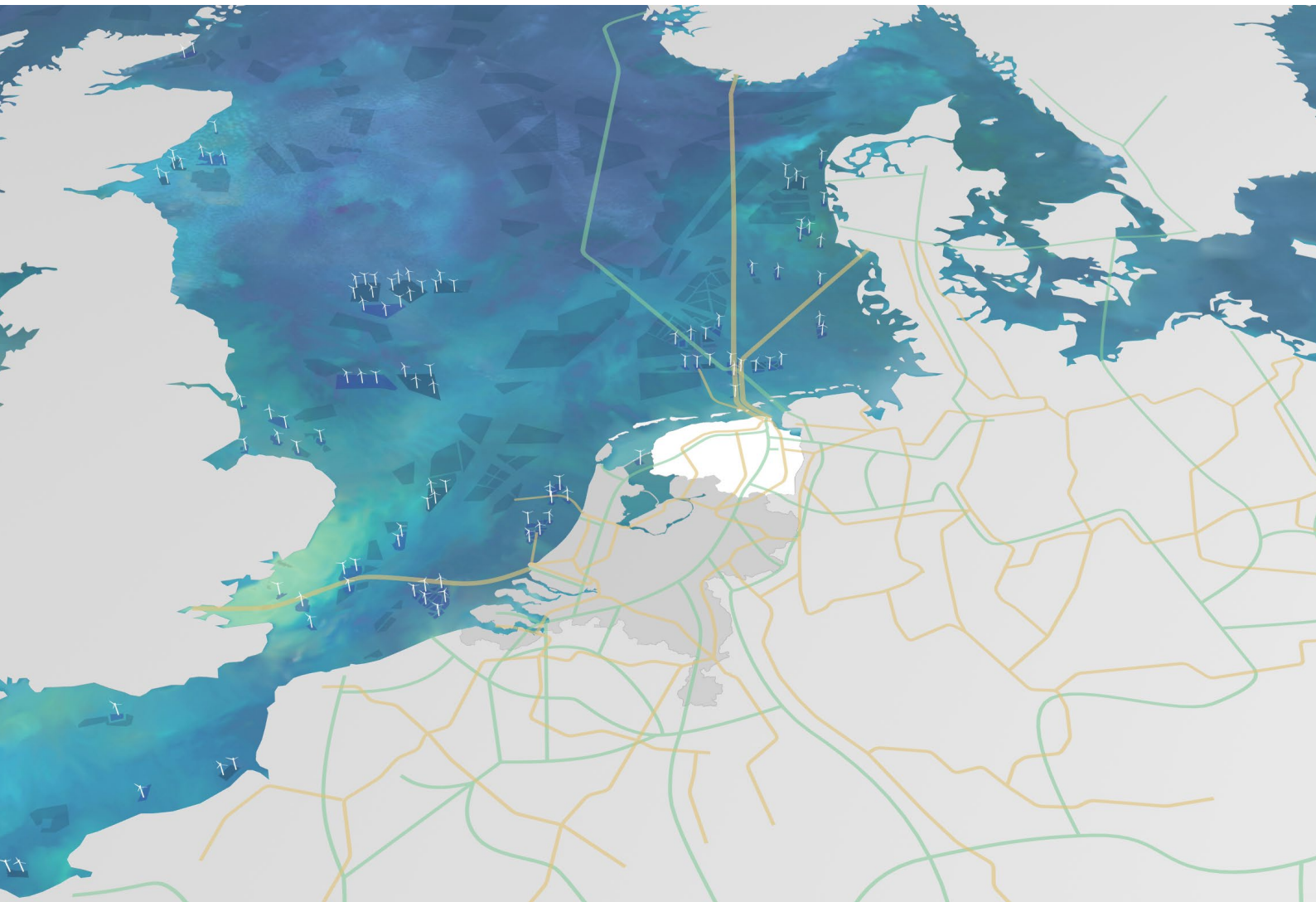
Waarborg voor een toekomstbestendige energievoorziening,
het realiseren van klimaatdoelstellingen en behoud en
verduurzaming van de industrie in Nederland en Europa

Noord-Nederland staat gezamenlijk opgesteld in hun aanpak van de energietransitie in Nederland.

Dit biedt ongekennde mogelijkheden, juist door de unieke samenwerkingen die hier in decennia zijn gegroeid.

Deze position paper vraagt aandacht voor wat wij hebben te bieden en wat wij vragen om dit te kunnen verwezenlijken.

1 Urgentie

Geopolitieke spanningen vragen om strategische autonomie en energieonafhankelijkheid

Toegenomen geopolitieke spanningen maken energieonafhankelijkheid tot een strategische noodzaak. Om de economische en geopolitieke positie van Europa veilig te stellen, moet Europa massaal investeren, sneller innoveren, energie goedkoper maken en strategische autonomie versterken (Draghi, 2024¹). Toekomstige welvaart in Nederland kan alleen geborgd worden via hogere productiviteit, technologische innovatie en versterking van menselijk kapitaal (Wennink, 2025²). Het huidige kabinet houdt vast aan de klimaatdoelstellingen voor 2030 en kiest voor een gedifferentieerde aanpak, waaronder sterke inzet op wind op zee (40GW) om de energievoorziening CO₂-arm, stabiel en betaalbaar te maken³. Productie, opslag en gebruik van energie in eigen beheer vergroot de weerbaarheid van het Nederlandse energiesysteem en vermindert de afhankelijkheid van buitenlandse energiebronnen.

Waterstof biedt als energiedrager en grondstof voor de industrie leveringszekerheid

Waterstof speelt een belangrijke rol in de overgang naar een klimaatneutraal energiesysteem, waaronder in sectoren waar elektrificatie niet direct mogelijk is en flexibiliteit in het energiesysteem noodzakelijk is (TNO⁴). Waterstof is energiedrager en grondstof voor de verduurzaming van industriële processen en zware mobiliteit. Het kan ook een rol spelen daar waar elektrificatie wel direct mogelijk is. Het huidige waterstofgebruik in Nederland bedraagt circa 180 PJ en kan doorgroeien richting 500 PJ in 2050 (CE Delft⁵). Zonder betaalbare waterstof is een toekomstbestendig energiesysteem en daarmee het behoud van de Nederlandse industrie, niet haalbaar. Waterstofproductie en -berging in eigen land verlagen risico's bij netcongestie en internationale verstoringen, zoals kabelbreuken of sabotage, en dragen direct bij aan leveringszekerheid en onze nationale veiligheidsagenda in het kader van de NAVO. Gericht inzetten op (lokale) waterstofproductie en -toepassing in eigen land is daarom cruciaal voor het bereiken van klimaatdoelen en energieleveringszekerheid.

1 https://commission.europa.eu/topics/competitiveness/draghi-report_en

2 <https://www.rapportwennink.nl/>

3 <https://open.overheid.nl/documenten/ae784c79-5e0a-4866-85f5-1b80c5dc614e/file>

4 <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-1218504.pdf>

5 <https://ce.nl/publicaties/de-waarde-van-waterstof-voor-nederland-systeemstudie/>

2

Wat Noord-Nederland biedt

Kennis en innovatie voor hernieuwbare energie en circulaire grondstoffen

Het noorden van Nederland heeft een lange traditie als energieregio en is uitstekend gepositioneerd om zich verder te ontwikkelen als kennis- en innovatieregio voor hernieuwbare energie en circulaire grondstoffen. De strategische ligging aan de Noordzee, de goede havenontsluitingen, bestaande gas- en logistieke infrastructuur en aanwezige kennis en ervaring vanuit veen, kolen en aardgas vormen een solide basis. Dit wordt versterkt door een krachtig kennis- en innovatie-ecosysteem en een nauwe samenwerking tussen toonaangevende onderwijs- en kennisinstellingen (Universiteit van het Noorden, Rijksuniversiteit Groningen, Hanze, NHL Stenden, DC-Terra, Noorderpoort, Alfa-college), onder de paraplu van de Hydrogen Valley Campus Europe⁶, in samenwerking met overheden en bedrijfsleven, en ondersteund door diverse clusterorganisaties.

Dé kennis-, innovatie- en waterstofregio van Nederland

Het Rijk en de regio erkennen gezamenlijk het strategische potentieel van Noord-Nederland voor de ontwikkeling van de waterstofeconomie. Noord-Nederland beschikt over ruimte die elders schaars is, bestaande energie infrastructuur, sterke industriële clusters (chemie, waterstof, circulaire plastics) én snelle uitvoeringskracht (LNG-terminal Eemshaven⁷). Unieke waarden om op relatief korte termijn een samenhangend systeem van productie, opslag, transport en gebruik van waterstof te realiseren, binnen de randvoorwaarden van ruimtelijke inpassing, veiligheid, milieu en in samenhang met bestaande functies in het gebied. Daarmee levert de regio een substantiële bijdrage aan strategische autonomie, energiezekerheid en duurzame regionale en nationale welvaart en welzijn. De ontwikkeling van Groningen Airport Eelde naar een Hydrogen Valley Airport is een toekomstgericht voorbeeld van dé plek waar waterstoftechnologie voor de luchtvaart wordt onderzocht, getest en toegepast; en de overstap naar waterstof in de luchtvaart versneld⁸.

⁶ <https://hvce.nl/>

⁷ <https://www.eemsenergyterminal.com/nl>

⁸ <https://www.groningenairport.nl/duurzaamheid-innovatie/hydrogen-valley-airport>

Eerste Hydrogen Valley Europe

Noord-Nederland is via het programma HEAVENN⁹ als eerste regio in Europa officieel aangewezen als Hydrogen Valley Europe. Via het Programma Aansluiting Wind Op Zee (PAWOZ¹⁰) zal tenminste 33 procent van de nog aan te leggen capaciteit voor Wind op Zee aanlanden in de provincie Groningen¹¹. Grootschalige, continue benutting van windenergie wordt mogelijk en draagt - bij omzetting in waterstof - bij aan systeembalans en ontlasting van het elektriciteitsnet. Elektriciteit die tijdelijk niet over het net kan worden getransporteerd als gevolg van netbeperkingen wordt lokaal omgezet in waterstof. In Noord-Nederland zijn in de afgelopen jaren meerdere waterstofwaardeketens ontstaan, ook in internationaal verband met Duitsland. In dit geïntegreerd ecosysteem wordt productie, opslag, transport en toepassing van waterstof ontwikkeld, kennis en innovatie toegepast en internationale samenwerking versterkt. Zo benutten wij de unieke zoutcavernes in Zuidwending (gemeente Veendam) in combinatie met de al aangelegde waterstofinfrastructuur. Een onmisbare batterij voor de Europese en Nederlandse energietransitie. Noord-Nederland vervult daarmee een voortrekkersrol in de uitbouw van de waterstofeconomie.

---

9 <https://www.newenergycoalition.org/projecten/heavenn/>

10 <https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/pawoz>

11 <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-71855b85e2a35dc80802567f6b8be207cac37db8/pdf>

Eemshaven: energiehubs met maximaal rendement uit wind op zee

Het industriepark Eemshaven voorziet met een opgesteld vermogen van zo'n 8.000 MW nu al eenderde van Nederland van stroom. Zij is daarmee als importterminal dé belangrijkste energiehubs in het Nederlandse energiesysteem. De waterstofeconomie in Noord-Nederland biedt de chemie en energie-intensieve industrie een schone alternatieve energiedrager, en zorgt dat duurzaam opgewekte elektriciteit optimaal wordt benut en niet verloren gaat door netcongestie. De Eemshaven heeft directe aansluitingen op bestaande gasinfrastructuur en de toekomstige waterstof-backbone naar industrieclusters in Nederland, Duitsland en België. Naast energiezekerheid vergroot dit het rendement van investeringen in wind op zee en maakt een optimale afstemming tussen energieaanbod en -vraag mogelijk.

Delfzijl: het kloppende hart van de groene waterstof in Noord-Nederland

In Delfzijl zijn diverse grootschalige projecten in ontwikkeling. Van de bouw van een groene waterstoffabriek en de ontwikkeling van een H2 Hub en speciale trailerstations, zo transformeert de regio in een innovatieve motor voor de duurzame industrie.

Emmen: industriële schakel voor duurzame chemie, circulaire grondstoffen, groene plastics en slimme maakindustrie

Emmen beschikt over één van de grootste industrieparken van Noord-Nederland, 115 hectare groot, in gebruik voor chemie, kunststoffen, voeding en zware maakindustrie. Het chemiecluster Emmen neemt binnen Europa een topositie in polymeren en

industriële garen in, basis voor de vergroening van vezelchemie en de ontwikkeling van groene kunststoffen¹². In de Greenwise Campus werken bedrijven, onderwijs en overheid samen aan duurzame chemie, circulaire plastics, circulaire grondstoffen, waterstof, slimme maakindustrie en talentontwikkeling. GETEC Emmen is niet alleen een productielocatie, maar ook leer-, innovatie- en opschalingsomgeving¹³. Stenden en Drenthe College ontwikkelen samen met andere EU-landen een doorlopend (MBO, HBO) onderwijscurriculum waterstof met de potentie om de EU-standaarden te bepalen. De verbinding met Noordwest-Duitsland en Emsland verbindt regionale verduurzaming met grensoverschrijdende waardeketens, arbeidsmarkt en industriële samenwerking¹⁴.

Kennis, innovatie en technologie maakt duurzame industrie mogelijk

De productie van waterstof is essentieel voor het verduurzamen en behouden van de Nederlandse industrie en voor substantiële CO₂-reductie. Met beschikbare ruimte in de Eemshaven en een duidelijke positionering binnen het Nationale Omgevingsvisie Extra (NOVEX)-gebied ligt er een concreet ontwikkelpad, ondersteund door gerichte investeringen via bijvoorbeeld Nij Begun¹⁵. Een nieuwe waterstofleiding (kickstarter) maakt transport mogelijk van in de Eemshaven geproduceerde waterstof naar het chemiecluster in Delfzijl. Het industriecluster Oost-Groningen kan vanaf 2032 jaarlijks ca 13.000 ton waterstof en vanaf 2040 jaarlijks ca 25.000 ton waterstof inzetten. Dat laatste komt neer op ongeveer 1 TWh aan CO₂-vrije energie. Dit vervangt een aanzienlijk volume aardgas en voorkomt honderden miljoenen kilo's CO₂-uitstoot per jaar¹⁶. Regionaal geproduceerde (blauwe en groene) waterstof draagt hiermee direct bij aan de nationale doelstellingen om de CO₂-uitstoot van de industrie terug te dringen.

Human Capital; talentstrategie creëert nieuw verdienvermogen

Noord-Nederland staat bekend om zijn krachtige samenwerking van onderwijs- en kennisinstellingen, bedrijven en overheden onder andere op het gebied van duurzame energie, circulaire grondstoffen, gezond leven en digitale innovatie. In een krachtig kennis- en innovatie-ecosysteem werken zij gezamenlijk aan actuele vraagstukken met impact voor Nederland én Europa. Binnen het Hydrogen Valley Campus Europe-programma¹⁷ werken mbo-, hbo- en wo-instellingen samen met bedrijven aan actuele maatschappelijke vraagstukken en bieden zij nieuwe oplossingen, innovatie en kennisvalorisatie op het gebied van energie, technologie en waterstof. Marktpartijen krijgen toegang tot kennis en competenties. Met versnelde drempelloze doorstroming van MBO>HBO>WO en een regionaal afgestemd onderwijs- en onderzoeks-portfolio blijft talent in de regio behouden en kan groeien. Het vormt de basis voor internationale partnerschappen in Europa en de wereld¹⁸.

---

12 <https://www.provincie.drenthe.nl/onderwerpen/economie-ondernemen/groene-economie/groene-economie/chemie/>

13 <https://greenwisecampus.nl/>

14 <https://gemeente.emmen.nl/bedrijfskavels>

15 <https://www.nijbegun.nl/wp-content/uploads/2026/04/Uitvoeringsplan-2026-2028-Economische-Agenda-van-Nij-Begun-versie-1-april-2026.pdf>

16 <https://www.newenergycoalition.org/en/industrial-cluster-east-groningen-first-regional-hydrogen-cluster/>

17 <https://hvce.nl/>

18 <https://www.cpb.nl/publicatie/het-human-capital-model-van-het-cpb>

Meerwaarde voor economie en samenleving, met regionale, nationale en Europese impact

De doorontwikkeling van de energie- en grondstoffeneconomie in Noord-Nederland levert aanzienlijke economische en maatschappelijke meerwaarde op, zowel regionaal als nationaal. Bedrijven kunnen verduurzamen, bestaande werkgelegenheid blijft behouden en nieuwe werkgelegenheid krijgt een enorme impuls. Ontwikkeling van de waterstofeconomie kan leiden tot 25.000 nieuwe banen in Noord-Nederland, die grotendeels worden opgeleid in eigen regio, met name in kennis- en technologie-intensieve sectoren¹⁹. Dit draagt in sterke mate bij aan de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de regio, mits ontwikkeld in balans met de omgevingskwaliteit, bereikbaarheid en woon- en leefomgeving. Dit positioneert Noord-Nederland ook als voortrekker in nieuwe industriële verdienmodellen. De ontwikkeling en export van kennis, technologie en duurzaam opgewekte waterstof creëert nieuw verdienvermogen voor Nederland, versterkt het investeringsklimaat en positioneert Nederland als voorloper met kennis in strategische autonomie.

3 Wat Noord-Nederland vraagt

Samen werken aan een sterke regio en een sterk Nederland

We werken graag samen aan een duurzaam en economisch sterke regio Groningen, Friesland, Drenthe, en een toekomstbestendige energievoorziening in Nederland, die bijdraagt aan de klimaatdoelstellingen van Europa en de verduurzaming van de industrie in Nederland. Met beschikbare fysieke ruimte, kennis, bedrijven, (energie-) infrastructuur en sterke regionale speerpunten kan Noord-Nederland bijdragen aan de economische groei, innovatie en strategische autonomie van Nederland. Een succesvol voorbeeld is het bedrijf Resato Hydrogen Technology in Assen²⁰, wat in korte tijd is gegroeid naar 200 personeelsleden met steun van de European Investment Bank.

Stimuleren van de markt noodzakelijk

Om de energie- en waterstofmarkt goed van de grond te laten komen is actieve markt-ondersteuning noodzakelijk. De regio toont bereidheid om aanzienlijk te investeren, zowel uit private- als publieke sector, maar kan deze enorme transitie niet zelfstandig dragen. Naast investeringen in productie en infrastructuur is het organiseren van voldoende vraag en afzetzekerheid essentieel. Hierbij ligt een duidelijke rol voor het Rijk, in het bijzonder voor het ministerie van EZK, om vraag en aanbod te organiseren, met name in industrie en mobiliteit (zwaar transport).

Rol voor blauwe waterstof

Blaauwe waterstof kan op korte termijn fungeren als overgangsooplossing in de transitie naar groene waterstof vanwege de gunstigere prijs. Dit vraagt om duidelijke

---

¹⁹ https://www.newenergycoalition.org/custom/uploads/2026/03/ICOG_rapport_2026_DIGITAAL.pdf
[https://www.hynorth.nl/downloads/\\$800/\\$821](https://www.hynorth.nl/downloads/$800/$821)
[https://www.hynorth.nl/downloads/\\$800/\\$804](https://www.hynorth.nl/downloads/$800/$804)

²⁰ <https://www.resato-hydrogen.com/nl/home/>

CO₂-reductiedoelstellingen en een overgangsproces naar een volledig duurzame waterstofproductie. Hiermee wordt ervaring opgedaan in de ontwikkeling van de waterstof-keten, wat de introductie van groene waterstof op langere termijn versnelt. Het kabinet onderschrijft dat ook. Ondersteuning van het MKB is nodig om zich aan te sluiten bij de waterstof productieketen; dit biedt veel kansen voor nieuwe verdienmodellen.

Wat wij vragen:

- A. Onderken de strategische rol van waterstof als grondstof, energiedrager en flexibiliteits- en buffermiddel in de transitie naar een duurzame energie-infrastructuur en autonoom energiesysteem. Zet de uitvoering van de nationale visie op waterstofproductie en -transport voortvarend voort en zorg voor veilige en tijdige realisatie van klein- en grootschalige opslag van waterstof, zoals in Zuidwending.
- B. Onderken de rol van blauwe waterstof als tussenstap naar groen, onder voorwaarden van CO₂-reductie en tijdelijkheid, en maak de ontwikkeling en bouw van een blauwe waterstoffabriek in de Eemshaven mogelijk. Stimuleer de vraag naar (blauwe) waterstof door bijmengen van waterstof bij bijvoorbeeld gascentrales en industriële verbrandingsprocessen mogelijk te maken.
- C. Ondersteun bedrijven die in hun productieproces willen overstappen van aardgas naar blauwe en groene waterstof. Bijvoorbeeld via een regeling die de hogere kosten van waterstof de eerste jaren overbrugt. Dit brengt de vraag naar waterstof op gang, vergroot voor bedrijven de investeringszekerheid en versnelt de transitie naar grootschalige toepassing.

En specifiek voor onze regio:

- D. Groningen heeft met de bouw van een blauwe waterstoffabriek in de Eemshaven en een groene waterstoffabriek in Delfzijl de potentie als eerste regio in Europa in relatief korte tijd een compleet regionaal waterstofcluster te realiseren, van productie en transport naar gebruik in de industrie. Dit biedt lange-termijn economisch perspectief aan bestaande bedrijven, creëert nieuwe bedrijvigheid en nieuwe werkgelegenheid. Bij adequate inpassing draagt dit sterk bij aan een duurzaam woon- en leefmilieu.
- E. Ondersteun de uitbouw van de regio Eemshaven/Delfzijl als aanlanding-, import- en productielocatie voor groene elektriciteit, waterstof en circulaire grondstoffen binnen de randvoorwaarden van leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit. Werk voortvarend aan de realisatie en eenderde aanlanding van wind-op-zee in de Eemshaven, binnen de kaders van RES 2.0 (DIVIT) en de huidige regionale en ruimtelijke consensus (waaronder de op korte termijn te realiseren 4GW). Koppel aan tenders voor wind op zee voorwaarden voor de ontwikkeling van het kennis- en kunde ecosysteem in de regio van aanlanding (in lijn met de tender OrangeWind²¹).

---

21 <https://www.oranjewind.nl/oranjewind-knowledge>

- F. Maak de aanleg van aftakkingen op de landelijke waterstof-backbone (“T-stukken”) snel mogelijk. Ondersteun de ontwikkeling van regionale waterstof-netwerken zoals bij Eemshaven, Delfzijl, Oost-Groningen, Emmen en Hoogeveen. De aansluiting richting GZI-Next en GETEC-park Emmen maakt een koppeling met Duitse industriegebieden en het Noordwest-Europese waterstofnetwerk mogelijk. Nederland loopt in Europa voor wat betreft mobiliteit op waterstof; aansluitingen waar mogelijk voor mobiliteit zal de kosten sterk verlagen, waarmee we de koploperpositie behouden. Regel daartoe de marktordering en het beheer voor regionale waterstofnetten en biedt waar nodig financiële ondersteuning als het regionale net de eerste jaren (nog) niet rendabel is, bijvoorbeeld bij initiële overdimensionering of gefaseerde aansluiting van lokale afnemers.
- G. Wijs Noord-Nederland aan als pilotregio om procedures te optimaliseren en versnellen, vergunningen efficiënter te verlenen en investeringen sneller te realiseren; met behoud van zorgvuldige afweging, participatie en juridische kwaliteit. Zorg voor afstemming van de noodzakelijke investeringen op diverse schaalniveaus, regionaal, nationaal en Europees, zodat meerwaarde en een multiplier ontstaan. Maak, waar passend, gebruik van Europese instrumenten zoals het concept van een Net-Zero Acceleration Valley²². Zo komen projecten op het gebied van schone technologieën op basis van zonne-energie, windenergie, batterijen, warmtepompen en waterstof, sneller van de grond tegen lagere administratieve lasten.

Bovenstaande acties dragen bij aan het realiseren van klimaatdoelstellingen, industriële verduurzaming, werkgelegenheid én maakindustrie in Groningen, Friesland en Drenthe, in Nederland én in Europa. Graag werken wij samen om de gedeelde ambities op het gebied van klimaat, energie en economie daadwerkelijk te realiseren.

---

²² https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/sustainability/net-zero-industry-act/net-zero-acceleration-valleys_en

Ondertekenaars

Provincies

Provincie Drenthe
Provincie Groningen

Gemeenten

Gemeente Eemsdelta
Gemeente Emmen
Gemeente Groningen
Gemeente Het Hogeland
Gemeente Hoogeveen

Kennisinstellingen

Alfa-College
DC Terra
Hanze
Noorderpoort
Rijksuniversiteit Groningen

Samenwerkingsverbanden/ belangenorganisaties

Hydrogreenn
HyNorth
MKB-Noord
Nationaal Programma Groningen
New Energy Coalition
NOM
Samenwerkende Bedrijven Eemsregio
VNONCW-Noord

Bedrijven

Conoship International B.V.
Cosun Beet Company
Douna Machinery
ENGIE
Enpuls B.V.
Equinor
Gasunie
GETEC
Green Planet
Groengas Asset B.V.
Groningen Airport Eelde
Groningen Seaports
Holthausen Energy Points B.V.
HyCC
Hydronex
HyPlanet
Nedmag
Nobian
Resato Hydrogen Technology
Royal Avebe
RWE
Shell
Stork Noord Nederland (Bilfinger)
Strating
TNO

